

ПрАТ «ВНЗ МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«СПЕЦКУРС З ОСНОВ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ»
(німецька мова)
(для бакалаврів)

МАУП

Київ 2016

Підготовлено доцентом кафедри теорії та практики перекладу МАУП
О.В.Харченко

Затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
(протокол № 9 від 21.04.2016)

Схвалено Вченою радою Українсько-Арабського інституту міжнародних
відносин та лінгвістики ім. Аверроеса МАУП (протокол №2 від 23.04.16)

Харченко О.В. Навчальна програма дисципліни “Спецкурс з художнього перекладу” (німецька мова). — К.: МАУП, 2016. — 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Спецкурс з художнього перекладу» (німецька мова), вказівки до самостійної роботи, форми поточного та підсумкового контролю, питання для самостійного опрацювання, питання для самоконтролю студентів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Спецкурс з основ художнього перекладу (німецька мова) викладається на 4 курсі після вивчення студентами основ дисциплін «Порівняльна лексикологія», «Порівняльна граматики» та «Порівняльна стилістика».

Мета спецкурсу – закласти студентам теоретичні основи перекладу художнього тексту та сформувати навички виконання адекватного перекладу прозових, поетичних та драматургічних текстів першотворів.

Завдання спецкурсу:

- розкрити основні теоретичні положення дисципліни;
- підвищити загальноосвітній рівень студентів і філологічну підготовку;
- виробити у студентів уміння виявляти жанрові, стильові структурні і тематичні складові художнього тексту першотвору, що підлягають відтворенню при перекладі;
- навчити студентів здійснювати порівняльний перекладацький аналіз художніх текстів оригіналу та перекладу;
- домогтися усвідомлення студентами концептуальних відмінностей текстів художнього та інших стилів і необхідності застосування перекладацьких прийомів, що відбивають стан артефактів і ментафактів текстів оригіналу відповідно нехудожнього та художнього мовлення;
- практикувати виконання літературних перекладів текстів різних жанрів та субжанрів.

Міжпредметні зв'язки – ця дисципліна фактично пов'язана з усіма філологічними дисциплінами, включаючи теорію та практику перекладу.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«СПЕЦКУРС З ОСНОВ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ»
(німецька мова)

№ по р.	Назва змістового модуля і теми
	<p>Змістовий Модуль I . Художній текст як комунікативна одиниця</p> <p>Тема №1 Белетристика у системі стилів та жанрів мови. Тема №2. Текст художнього твору як комунікативна одиниця</p> <p>Тема №3. Рівні актуалізації інформації у тексті. Прагматика художнього тексту.</p> <p>Змістовий Модуль II. Основи техніки перекладу художнього тексту</p> <p>Тема №4. Основи теорії художнього перекладу</p> <p>Тема №5. Актуальні проблеми перекладу художнього тексту.</p> <p>Тема№6. Переклад прозового художнього твору</p> <p>Тема№7. Стилїстична семасіологія художнього тексту першотвору</p> <p>Тема№8. Переклад поетичного художнього твору.</p> <p>Тема № 9. Особливості перекладу драматичних художніх творів.</p> <p>Тема №10. Особливості перекладу комічних художніх творів.</p>

Разом годин: 54

МАУП

ЗМІСТ

дисципліни

«СПЕЦКУРС З ОСНОВ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ»

(німецька мова)

Змістовий модуль I. Художній текст як комунікативна одиниця

Тема 1. Белетристика у системі стилів та жанрів мови.

Мета: ознайомити студентів з предметом, завданнями і значенням спецкурсу, з ситсеомою стилів та жанрів мови.

Питання до обговорення.

1. Предмет, завдання і значення навчальної дисципліни.
2. Характерні ознаки художнього стилю.
3. Види і жанри художніх творів.
4. Функції художнього тексту.
5. Структурно-композиційна характеристика художнього твору.

Література: [1;4;12-14;21-23;25;27]

Тема 2. Текст художнього твору як комунікативна одиниця..

Мета: визначити поняття „когезія”, „когерентність”, „дейксис” та познайомити з базовими ознаками художнього тексту.

Питання до обговорення.

1. Текст як одиниця макрорівня.
2. Структурна композиція та змістова організація тексту художнього твору.
3. Базові ознаки художнього тексту –ідейність, концептуальність, образність, виразність та інтертекстуальність.
4. Утілення категорії суб'єкта у текстових парадигмах автора, персонажа та читача.
5. Адресатно-адресантні відношення у художньому творі.

Література: [1;3;4;11-15; 21; 22-27]

Тема 3. Рівні актуалізації інформації у тексті. Прагматика художнього тексту

Мета: ознайомити студентів з прагматичними складовими художнього тексту.

Питання до обговорення

1. Художній твір як особливий семіотичний знак.
2. Фактори смислотворення у художньому тексті.
3. Прагматичні складові художнього тексту: пресу позиція. імплікації, перлокутивий ефект.
4. Композиційно-мовленнєві форми та способи викладення змісту у художньому творі.
5. Рівні нагромадження інформації в художньому тексті: семантичний, контекстуально-ситуативний, прагматичний.

6. Маркери гендеру художнього твору.
7. Роль художньої деталі, образу та сильної позиції при перекладі першотвору.
8. Образ у художньому творі та образність художнього тексту.

Література: [3;4;11-15;17;21; 23; 25]

Змістовий модуль II Основи техніки перекладу художнього тексту

Тема 4. Основи теорії художнього перекладу

Мета: ознайомити з загальною теорією художнього перекладу.

Питання до обговорення

1. Загальна теорія художнього перекладу.
2. Часткові теорії перекладу (аспектна, денотативна, трансформаційна, функціональної еквівалентності).
3. Літературний переклад versus інтерпретативний переклад у художньому стилі. .
4. Критика художнього перекладу, літературознавча критика перекладу.
5. З історії становлення художньої перекладацької діяльності..

Література: [2;3;4;11-14;17;18]

Тема 5. Актуальні проблеми перекладу художнього тексту.

Мета: ознайомити студентів з проблемами художнього стилю у перекладознавстві.

Питання до обговорення

1. Проблема художнього стилю і стилістики тексту у перекладознавстві.
2. Функції художнього твору через призму завдань перекладача .
3. Урахування ідіостилу автора та особистості перекладача у перекладацькій діяльності. Ідейна та образна структура художнього першотвору.
4. Способи перекладу, що застосовуються у перекладі художнього твору: підрядковий, скопів, реферативний, анотаційний, переклад-переспів, переклад-адаптація, транскрипція, транслітерація, калькування, пошук аналогій, пошук абсолютних та неповних еквівалентів, описовий переклад.
5. Порівняльний аналіз тексту перекладу художнього тексту та його першотвору.
6. Рівні адекватності перекладу першотвору.
7. Перекладацькі трансформації, застосовувані до перекладу текстів художніх творів: граматичні перестановки, заміни (структурні /функціональні), генералізація змісту, диференціація змісту, звуження, розширення, доповнення, опущення, компенсація, логічний розвиток тощо.

Література: [2;3;4;11-14; 15;18]

Тема 6. Переклад прозового художнього твору

Мета: ознайомити студентів з різними маркерами лексико-семантичних зв'язків у тексті.

Питання до обговорення

1. Засоби лексико-семантичної когезії художнього прозового тексту (повтори, парафраз, кореференція, субституція, еліпсис) та способи їх відтворення в тексті перекладу..
2. Маркери лексико-семантичних зв'язків у тексті.
3. Застосування методики компресії змісту при перекладі.
4. Лексичні труднощі перекладу художнього тексту: відтворення власних назв, назв культурних та національних реалій, авторських неологізмів та okazіоналізмів, стилістично маркованої лексики, етнофразеологізмів та усталених виразів, семантичного потенціалу синонімів..
5. Граматичні труднощі перекладу художнього тексту: способи передачі лексично значущих артиклів (англ. тексту), вищо-часових форм дієслова, граматичної та суб'єктивної модальності, структур у пасивному стані, віддієслівних предикативних комплексів, асиндетичних іменникових словосполучень, темо-рематичних зв'язків, мовних одиниць змісту на рівні диктема, синтаксично-ускладнених та розгалужених предикативних одиниць, часток, вигуків, сполучників, синтетичного та безсполучникового типів синтаксичного зв'язку.

Література: [2;3;4;11-14; 15-20]

Тема 7. Стилiстична семасiологiя художнього тексту першотвору

Мета: визначити поняття „парафраз”, „лiтота”, „синекдоха”

Питання до обговорення

1. Стилiстична семасiологiя художнього прозового тексту.
2. Рiвнi стилiзацiї iнформацiї в прозовому художньому творi..
3. Роль морфеми, слова, речення. контексту у створеннi образностi та виразностi.
4. Лексичнi та лексико-стилiстичнi засоби та прийоми увиразнення змісту: метафора, синекдоха, епiтети, гра слiв, каламбур, гiпербола, оксиморон, художнє порiвняння, лiтота, антитеза, парафраз.
5. Синтаксичнi засоби стилiзацiї змісту художнього тексту: риторичнi питання, повтори, паралельнi конструкцiї, хiазма, вiдокремлення, еліпсис, апосiорея, парцеляцiя у мовi оригiналу та способи вiдтворення у мовi перекладу.
6. З'ясування текстових конотацiй.
7. Трансформацiї додавання. упушення, паралельного найменування (експлікацiї), контекстуальних замiн /розгортання, компресiї.
8. Перекладацький аналіз стилiстики текстiв першотвору та перекладу.

Література: а) основна [1;3;4;11-15]

Тема 8. Переклад поетичного художнього твору.

Мета: ознайомити студентiв з проблемами перекладу поетичних творiв.

Питання до обговорення

1. Ознаки віршованих творів з точки зору силабо-ритмічної та метричної організації.
2. Функції поетичного твору через призму завдань перекладача.
3. Лексика поетичного тексту з погляду стилістичної стратифікації словника: поетизми, ліризми, урочиста та церемоніальна лексика, архаїзми, фольклоризми, просторіччя та діалектизми, авторські оказіоналізми.
4. Проблема пошуку відповідників для збереження стилістичного реєстру віршованого художнього твору..
5. Фонологічні засоби увиразнення змісту поетичного першотвору: графон, асонанс, евфемія, алітерація.
6. Труднощі перекладу силабо-тонічних, силабічних та античних віршів.
7. Класична англійська лірика в українських перекладах. Зіставний аналіз.

Література: [1;3;4;11-14; 15-20]

Тема 9 Особливості перекладу драматургічних художніх творів

Мета: ознайомити студентів з різними видами драматургічних творів

Питання до обговорення

1. Види драматургічних творів.
2. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу драматургічного твору при перекладі.
3. Лексичні, морфологічні, синтаксичні особливості перекладу драматургічних творів. Класична англійська драма в українських перекладах..
4. Зіставний аналіз.

Література: [1;3;4;11-15; 16 -20]

Тема 10 Особливості перекладу комічних художніх творів.

Мета: ознайомити студентів з різними видами гумористичних та сатиричних творів.

Питання до обговорення

1. Види комічних творів.
2. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу гумористичного та сатиричного творів при перекладі.
3. Стилiстичні фігури та їх сучасні комбіновані варіанти в творах німецьких авторів
4. Стереотипні персонажі американських комічних творів.

Література: [1;3;4;11-15; 16 -20].

Контрольні завдання

Variant 1

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Буря в склянці води - безглуздя. Прибережемо такі речі для могутнього океану і глибокої ночі. Цей розділ дуже лагідний. Зате інші... але не будемо забігати вперед.

II. Перекладіть текст художньої прози.

Relative Wirklichkeit ([Bernhard Keller](#))

"Es war einer jener Sonntage im Hochsommer, an denen alle Leute herumsitzen und sagen: 'Ich hab gestern Abend zuviel getrunken.'" So beginnt eine der brilliantesten Geschichten der Weltliteratur. Es ist Sommer, es ist heiß. **Reichtum und Glück**. Die Menschen sitzen am Rand ihrer Swimmingpools und genießen die Schönheit des Tages.

Auch Neddy Merrill gehört zu ihnen, ein nicht mehr ganz junger, aber noch sehr jugendlicher Mann, beliebt bei seinen Freunden und Nachbarn. Und dann, nach einem Gin, kommt ihm eine Idee. Er könnte doch **nach Hause schwimmen**, anstatt später nach Hause zu laufen.

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 2

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Троянди на її щоках зів'яли, від стрункої, знадливої постаті не лишилося й сліду після народження двох дітей, і вона стала в домі чоловіка просто машиною, з якої було стільки користі, скільки від рояля небіжчиці леді Кроулі.

II. Перекладіть текст художньої прози.

Relative Wirklichkeit ([Bernhard Keller](#))

Hier, in dieser properen Gegend, reiht sich gleichsam Pool an Pool. Und er könnte durch die Pools der Grahams, Hammers, Lears und wie sie alle heißen, schwimmen - als gäbe es eine **Art unterirdischen Strom**, der an seinem Haus enden würde.

Gedacht, getan: Neddy springt los und schwimmt los. Doch langsam, von Pool zu Pool, geschieht etwas Merkwürdiges. Die Realität scheint **nicht ganz so real, so fest zu sein**, wie man glauben könnte. Der Leser erlebt die gleiche Furcht wie Neddy: Könnte es sein, dass der strahlende Neddy aus der Zeit gefallen ist? Dass seine kuriose Idee, heimzuschwimmen, zu einem Alptraum geworden ist?

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 3

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Вона не обтяжувала їхніх голівок надмірною наукою, а, навпаки, давала їм цілковиту волю самим добувати собі знання, бо ж хіба є краща освіта за самоосвіту?

II. Перекладіть текст художньої прози.

Spiel mit der Erwartung des Lesers ([Bernhard Keller](#))

Das Dreieck ist die Grundform der [Liebe](#), vielleicht eine Bedingung der Menschlichkeit. Denn was tun zwei? Alles und nichts. Wenn aber ein Dritter sie beobachtet, beginnt die **Welt der Deutungen** und Bedeutungen. Der oder das Dritte schreibt die beiden anderen.

So beginnt Liebe: "*Ein Mann. Er steht, er schaut: auf den Strand aufs Meer ... Ein anderer Mann ... er geht, auf und ab ... Links eine Frau mit geschlossenen Augen ...*" - Damit ist die Frage gestellt. Damit erzählt Duras von einem Dreieck, in dem es **gar nicht so sehr darum geht zusammenzukommen**.

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 4

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Я весь здригаюся, коли подумаю про її жахливе, безнадійне становище і про те, що вона, стоячи однією ногою в могилі, так загрузла в суєті, розпусті, безбожності й інших гріхах.

II. Перекладіть текст художньої прози.

Spiel mit der Erwartung des Lesers ([Bernhard Keller](#))

Der Ort heißt S. Thala, er liegt am Strand, wo die Vergangenheit mit den Wünschen, die **Unmöglichkeit mit der Unendlichkeit** kollidiert. Liebe ist eine Erzählung für Leser, die mehr wollen als miterleben, wie "sie" sich am Ende doch bekommen.

Die Prosa von Duras lebt in allererster Linie von ihrer Sprache, die immer **nüchtern und präzise wirkt** und es versteht, gerade darüber ihre Magie zu entfalten.

Auszug aus "Liebe": "Der kleine Junge stürzt. Sie hebt ihn wieder auf, stellt ihn hin, schubst ihn, greift nach dem kleinen Mädchen, treibt auch sie an, schubst sie, schubst sie vor sich her, kann sie nicht beieinander halten, schubst, treibt sie weiter, kreischt ..."

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 5

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Наскільки я можу збагнути, капітан страшенно ненавидить свого батька, зве його мужлаєм, занудою, жлуктом та іншими прегарними словами.

II. Перекладіть текст художньої прози.

Die Erzählung einer anderen Moderne (EVA-CHRISTINA MEIER)

Vielleicht ist es auch die Salvador-Dalí-Retrospektive, der obligate Museums-Blockbuster, der die Publikumsmassen aktuell dorthin lockt. Das ehemalige Hospital aus dem 18. Jahrhundert wurde in den neunziger Jahren durch einen Neubau des französischen Architekten Jean Nouvel ergänzt und beherbergt seitdem neben einer umfangreichen Kollektion außergewöhnlicher Werke des 20. Jahrhunderts wie Picassos „Guernica“-Gemälde auch Bibliothek, Café, Buchhandlung, zwei Auditorien und temporäre Ausstellungen. Doch trotz der Massivität

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 6

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Щоб синові такого крутія Радонові Кроулі, тому негідникові, гравцеві, шахраєві і вбивці, Матільда віддала більшу частину свого багатства? Це не по-християнському! Їй-богу, не по-християнському! В тому мерзотникові втілені всі вади світу, крім облуди, яка дісталася його братові!

II. Перекладіть текст художньої прози.

Die Erzählung einer anderen Moderne (EVA-CHRISTINA MEIER)

Am Beispiel des argentinischen Malers Antonio Berni versuchte die argentinische Kunsthistorikerin in ihrem Vortrag aufzuzeigen, wie entscheidend es ist, eine andere Geschichte zu erzählen und, ausgehend von dem (lokalen) Werk, ein eigenes kulturelles Repertoire zu entwickeln, das zu keinem anderen geopolitischen Zentrum gehört. In diesem Zusammenhang sorgte auch die geringe Beteiligung südamerikanischer Kuratoren und Kunsthistoriker am Kongress für Unmut, wurde sie doch angesichts der starken Präsenz US-amerikanischer Beiträge umso sichtbarer. Zentrum oder Peripherie? Auch hier hatte sich die Frage noch nicht erledigt.

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 7

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Тим часом як Бекі Шарп літала десь у провінції на власних крилах, стрибала по гілках і, уникаючи всіляких пасток, успішно і безкарно знаходила собі їжу, Емілія зручно вилежувалася у своєму гнізді на Рассел-сквер. Якщо вона і виходила в світ, то тільки під наглядом старших; ніяке лихо, здавалося, не могло її спіткати у багатому, веселому, затишному домі, що надійно захищав її від життєвої хуртовини.

II. Перекладіть текст художньої прози.

Die Erzählung einer anderen Moderne (EVA-CHRISTINA MEIER)

Dort entwickelte sich zwischen den 1930er und 1970er Jahren die Formsprache geometrischer Abstraktion zu einem künstlerischen und politischen Ausdruck neuer gesellschaftlicher Visionen. Um einen exotischen Blick auf die Arbeiten zu vermeiden, haben die Kuratoren Gabriel Pérez Barreiro, Leiter der Sammlung Cisneros, und Manuel Borja-Villel Werke von Max Bill, Josef Albers und Pol Bury integriert. „In dieser Sammlung gibt es Arbeiten von Jesús Soto oder Hélio Oiticica, auch einen Piet Mondrian, sogar ein Gemälde Lygia Clarks, das als eine Kritik an Mondrian, nicht weit genug gegangen zu sein, gelesen werden kann. Man bemerkt sofort, dass den lateinamerikanischen Künstlern nichts Exotisches anhaftet.“

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту

Variant 8

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Джордж був її Європою, її імператором, її союзними монархами і її найяснішим принцом-регентом. Він був її сонцем і місяцем. По-моєму, Емілія навіть вважала, що парадну ілюмінацію і бенкет у палаці лорд-мера влаштовано не на честь союзних монархів, а тільки для Джорджа Осборна.

II. Перекладіть текст художньої прози.

Die Morrigan heute (Melitta Sissa)

Die Zeit, eine Illusion? Die Zeit, eine Illusion? Durch das kleine quadratische Treppenhausfenster sehe ich den Mond, er liegt in Wolkenwirbeln versunken wie auf dem Grund einer Sahneschüssel. Die Sonne hat ihm einen zerwühlten, nassgeschwitzten Himmel bereitet und ist aufgestanden, um ihm das Bett für ein paar Stunden zu überlassen in dem es dunkel sein wird und ruhig. Was für ein

lächerlicher Irrtum. Die Wohnung ist kleiner als sonst, die Wände kommen auf mich zu. Ich muss hinaus, sonst ersticke ich.

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 9

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

Я знаю, де Емілія ховає пачку листів від Джорджа, міг би крадькома зайти до її кімнати і вийти з неї непомітно, мов Іакімо... Мов Іакімо? Ні, це негарна роль. Я зроблю так, як Місячне Сяйво: невинно зазирну до ліжка, де лежить і снує мрії віра, краса й чистота.

II. Перекладіть текст художньої прози.

. Die Morrigan heute (Melitta Sissa)

Durch das Treppenhausfenster scheint jetzt provokant die Maisonne. Ich laufe die Treppe hinunter, reiße die Eingangstür auf und japse nach Luft. Ihr warmer Atem will sich meiner erbarmen. Mit den Armen versuche ich ihn wegzuscheuchen. Die blühenden Bäume haben sich hinter einem grauen Schleier versteckt. Nicht mehr weinen, nicht mehr denken. Tränen habe ich ohnehin keine mehr. Wie viele Stunden hat der Tag? Ich beruhige sie und mich, bleibe fast eine Stunde an ihrem Bett sitzen und halte ihre Hände in den Meinen. Ist noch einmal alles gut gegangen, sagt meine Nachbarin, die in einem weißen Mantel erscheint, auf dem das Schild Oberschwester Herta wie ein Orden auf ihrem riesigen Busen prangt. Sie nimmt meiner Mutter die Schläuche aus der Nase. Der ist jetzt nicht mehr nötig, sagt sie, dein Blutdruck ist wieder normal und den Zucker kriegen wir schon wieder hin, gell, Irma. Sie tätschelt meine Mutter mit der freien Hand auf die Schulter und fährt ihr blödes, eingefrorenes Grinsen samt Sauerstoffgerät aus dem Raum. Der Blick meiner Mutter verrät, dass sie ihr misstraut. Morgen Früh komme ich wieder, sage ich und versuche meiner Stimme einen fröhlichen Klang zu verleihen, obwohl ich vor Zorn fast zerplatze.

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Variant 10

I. Проаналізуйте лексико-семантичні та синтаксичні експресивні засоби. Перекладіть німецькою мовою:

За такою розмовою і спорудженням повітряних замків (що їх Емілія прикрашала всілякими квітниками, стежечками, сільськими церквами, недільними школами тощо, а Джордж — конюшнями, псарнями і пивницями) наша молода пара дуже приємно провела години зо дві.

II. Перекладіть текст художньої прози.

Die Morrigan heute (Melitta Sissa)

Wie kann sie mit meiner Mutter wie mit einer Unmündigen sprechen? Verleiht ihr der weiße Mantel das Recht, wo sie doch seit zehn Jahren Tür an Tür mit uns wohnt. Sei stark für deine Kinder, sagt meine Mutter. Ich schaue sie an, als hätte sie mir ein Rätsel aufgegeben, das ich nicht imstande bin, zu lösen. Vor der Glastür der Intensivstation, die ich von außen leise hinter mir zuziehe, bleibe ich mit dem Rücken angelehnt stehen. Meine Beine werden zu Gummi, ich rutsche an dem Glas hinunter und bleibe auf dem kalten Fliesenboden sitzen. Gebetet habe ich schon lange nicht mehr. Ich glaube nicht an Gott und er nicht an mich, aber jetzt tu ich es, ich bete. Nachdem ich mir die Wimperntusche vor dem Toilettenspiegel von den Wangen gewischt habe, die in schwarzen Bahnen über mein Gesicht hinuntergelaufen waren und sich in einem Delta auf meinen Hals ergossen hatten, gehe ich nochmal zurück. Vorsichtig, so als wäre die metallische Türklinke elektrisch geladen, drücke ich die Tür einen Spalt auf, und sehe wie meine Mutter schläft, oder die Augen nur geschlossen hält. Ich gehe auf Zehenspitzen auf ihr Bett zu und küsse ihre bleiche, schweißnasse Stirn. Sie schaut mich an. Das weiße in ihren Augen ist gelb. Sie lächelt mich an und sagt, ich liebe Dich. Ich liebe Dich?

III. Зробіть стилістичний аналіз тексту.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання спецкурсу з художнього перекладу.
2. Зв'язок із теорією та практикою перекладу та іншими дисциплінами.
3. Характерні ознаки стилю художнього мовлення.
4. Види і жанри художніх творів..
5. Текст як над фразова комунікативна одиниця.
6. Мовні засоби забезпечення когезії, когерентності, цілісності тексту.
7. Мовні засоби передачі категорії модальності у художньому творі.
8. Реалізація категорії суб'єкта у художньому творі.
9. Текстова категорія адресатності.
10. Функції художнього тексту.
11. Художній твір як особливий семіотичний знак.
12. Семантичний та прагматичний рівні змісту у художньому тексті.
13. Художній текст з погляду прагматичних пресупозицій, імплікатур, перлокуції.
14. Реалізація категорії оцінності у художньому тексті.
15. Концептуальні фактори смислотворення у художньому творі.
16. Маркери гендеру, віку, соціальної ролі у художньому тексті.
17. Роль художньої деталі, образу та сильної позиції при перекладі першотвору.

18. Засоби створення образності художнього тексту.
19. Види драматургічних творів.
20. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу драматургічного твору при перекладі.
21. Види комічних творів.
22. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу комічного твору при перекладі.
23. Літературні жанри, мовна характеристика текстів різних жанрів.
24. Особливості перекладу англійської казки англійською мовою.
25. Стереотипні персонажі американських комічних творів.
26. Стилістичні засоби контрасту та способи їх перекладу.
27. Стилістичні засоби повтору та способи їх перекладу.
28. Стилістичні засоби емоційної напруги та способи їх перекладу.
29. Основні напрямки теоретичного дослідження художнього дискурсу.
30. Способи перекладу різновидів іронії.
31. Художній аналіз тексту.
32. Лінгвокультурні одиниці та способи їх перекладу.
33. Переклад міфологізованих фразеологічних одиниць.
34. Біблійні одиниці та способи їх перекладу.
35. Роль метафори, її види у художньому тексті та способи перекладу.
36. Види метонімічних переносів, способи перекладу метонімії.
37. Рівні еквівалентності при перекладі епітетів.
38. Гра слів, способи перекладу каламбуру.
39. Фігури двозначності, способи перекладу фігури double entendre.
40. Гіпербола та мейозис, особливості перекладу..
41. Художні порівняння. Труднощі перекладу.
42. Риторичні питання, способи перекладу..
43. Паралельні конструкції, парцеляція. особливості перекладу.
44. Еліпсис, апосіопея. Труднощі перекладу.
45. Іннуендо та їх різновиди, способи перекладу..
46. Трансформації контекстуальних замінів (розгортання, компресії, модуляції) при перекладі художнього тексту.
47. Особливості комедійного жанру та комічних текстів авторів ФРН.
48. Особливості драматичного жанру та драматичних текстів авторів ФРН.
49. Перекладацькі прийоми відтворення гендерних маркерів у художньому тексті.
50. Характеристика понять «текст» та «дискурс».
51. Поняття імпліцитної та експліцитної інформації тексту
52. Художній твір як особливий семіотичний знак.
53. Семантичний та прагматичний рівні змісту у художньому тексті.
54. Художній текст з погляду прагматичних пресупозицій, імплікатур, перлокуції.
55. Реалізація категорії оцінності у художньому тексті.
56. Концептуальні фактори смислотворення у художньому творі.
57. Маркери гендеру, віку, соціальної ролі у художньому тексті.

58. Роль художньої деталі, образу та сильної позиції при перекладі першотвору.
59. Засоби створення образності художнього тексту.
60. Види драматургічних творів.
61. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу драматургічного твору при перекладі.
62. Види комічних творів.
63. Фактори, що зумовлюють труднощі адекватного відтворення смислу комічного твору при перекладі.
64. Літературні жанри, мовна характеристика текстів різних жанрів.
65. Особливості перекладу німецької казки українською мовою.
66. Стереотипні персонажі німецьких комічних творів.
67. Стилїстичні засоби контрасту та способи їх перекладу.
68. Стилїстичні засоби повтору та способи їх перекладу.
69. Стилїстичні засоби емоційної напруги та способи їх перекладу.
70. Основні напрямки теоретичного дослідження художнього дискурсу.
71. Способи перекладу різновидів іронії.
72. Художній аналіз тексту.
73. Лінгвокультурні одиниці та способи їх перекладу.
74. Переклад міфологізованих фразеологічних одиниць.
75. Біблійні одиниці та способи їх перекладу.
76. Роль метафори, її види у художньому тексті та способи перекладу.
77. Види метонімічних переносів, способи перекладу метонімії.
78. Рівні еквівалентності при перекладі епітетів.
79. Гра слів, способи перекладу каламбуру.
80. Фігури двозначності, способи перекладу фігури *double entendre*.
81. Гіпербола та мейозис, особливості перекладу..
82. Художні порівняння. Труднощі перекладу.
83. Риторичні питання, способи перекладу..
84. Паралельні конструкції, парцеляція. особливості перекладу.
85. Еліпсис, апосіопея. Труднощі перекладу.
86. Іннуендо та їх різновиди, способи перекладу..
87. Трансформації контекстуальних замінів (розгортання, компресії, модуляції) при перекладі художнього тексту.
88. Особливості комедійного жанру та комічних текстів авторів ФРН.
89. Особливості драматичного жанру та драматичних текстів авторів ФРН.
90. Перекладацькі прийоми відтворення гендерних маркерів у художньому тексті.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Актуальные проблемы перевода и иностранных языков в лингвистическом вузе— М.: Прогресс , 1996, — 250 с.

2. Апполова М.А. Грамматические трудности перевода. — М.: Гносиз, 1977, — 250 с.
3. Бархударов Л.С. Язык и перевод. — М.: Высшая школа, 1973, — 420 с.
4. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). — М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001, — 224 с.
5. Виноградов В.С. Лексические вопросы перевода художественной прозы. — М.: Высшая школа, 1978, — 239 с.
6. Влахов С. Флорин С. Непереводимое в переводе. — М.: Аврора, 1980, — 210 с.
7. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. — К.: Юніверс, 2003, — 280 с.
8. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. — Львів: Радуга, 1989, — 235 с.
9. Казакова Т.А. Практические основы перевода. — Санкт-Петербург: Издательство Союз, 2001, — 317 с.
10. Латышев Л.К. Перевод: проблемы теории, практики и методики преподавания. — М.: Альфа, 1988, — 217 с.
11. Лилова А.С. введение в общую теорию перевода. — М.: МГУ, 1985, — 280 с.
12. Муравьев В.Л. Ложные друзья переводчика. — М.: Прогресс, 1969, — 270 с.
13. Денисенко С., Кияк Т., Козловський В. Дискурс іноземномовної комунікації. — Л., 2002. — 495 с.
14. Зорівчак Р. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. — Л., 1983. — 172 с.
15. Кияк Т. Теорія та практика перекладу. — К., 2006. — 592 с.
16. Копанев П. Вопрос истории и теории художественного перевода. — Минск, 1972. — 252 с.
17. Коптілов В. Першотвір і переклад. — К., 1972. — 215 с.
18. Коптілов В. “Хай слово мовлено інакше...” Проблеми художнього перекладу. — К., 1972. — 294 с.
19. Ребрій О. Перекладацький скоропис. — Вінниця, 2002. — 112 с.
20. Рецкер Я. Теория перевода и переводческая практика. Почерки лингвистической теории перевода. — М., 1974. — 216 с.
21. Семенец О. Е., Панасьев А. Н. История перевода. — К., 1991. — 380 с.
22. Стус Д. Василь Стус — життя як творчість. — К., 2005. — 365 с.
23. Чередниченко О. І. Про мову та переклад. — К., 2007. — 247 с. 65
24. Чужоземне письменство на сторінках західноукраїнської періодики (1914–1939). Бібліографічний покажчик. — Л., 2003. — 194 с.
25. Чужоземне письменство на сторінках західноукраїнської періодики. Микола Лукаш: Бібліографічний покажчик. — Л., 2003. — 356 с.
26. Чужоземне письменство на сторінках західноукраїнської періодики. Григорій Кочур: Бібліографічний покажчик. — Л., 2006. —

496 c.

27. Döring S. Kulturspezifika im Film: Probleme ihrer Translation. — Berlin, 2006. — 155 S.

28. Hönig H.-G. Konstruktives Übersetzen. — Tübingen, 1995. — 195 S.

29. Kautz U. Handbuchdidaktik des Übersetzens und des Dolmetschens. — München, 2002. — 643 S.

30. Reiß, Vermeer H. Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie. — Tübingen, 1991. — 248 S.

31. Slapp A.-M. Community Interpreting in Deutschland. — München, 2004. — 139 S.

32. Wolf F. Technik des Übersetzens. — Ismaning, 2003. — 146 S.

MAY 11